

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI**

«Tasdiqlayman»

Urganch davlat universiteti rektori

B. Abdullayev

08 2024 yil

**MUTAXASSISLIKKA KIRISH
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310000 - Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60310300- Psixologiya (faoliyat turlari)

Urganch–2024

Mazkur o'quv dastur 60310300- Psixologiya ta'lim yo'nalishi malakaviy talablari va o'quv rejasi asosida ishlab chiqilgan.

Mazkur o'quv fan dastur "Pedagogika va psixologiya" kafedrasining 2024-yil 27-avgustdagi yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan (1-sonli bayonnoma).

**Pedagogika va psixologiya
kafedrası mudiri:**

M.X.Djumaniyazova

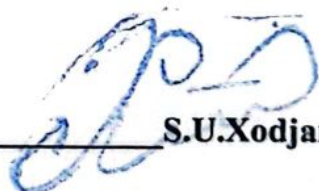
Mazkur o'quv dastur "Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya" fakulteti Kengashining 2024-yil 28-avgustdagi yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan. (1-sonli bayonnoma).

**Sport faoliyati, pedagogika va
psixologiya fakulteti dekani:**

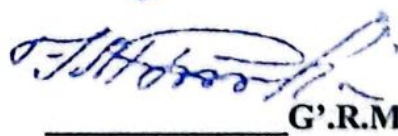

A.Xudayberganov

Mazkur o'quv dastur Urganch davlat universiteti kengashining 2024-yil 29-avgustdagi 1-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

S.U.Xodjaniyazov

**Akademik faoliyat va registrator
departamenti boshlig'i:**

G'.R.Matlatipov

Fan/modul kodi MTK 1106		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 5	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mutaxassislikka kirish		76	104	180

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad—Psixologning kasbiy faoliyatini mazmuni va qadriyatlarini. Tibbiyot, pedagogika, huquqshunoslik, dinshunoslik fanlariga psixologning kasbiy yondoshuvi va yordam tushunchasi. Ichki tajribalarga tayanish. Psixolog kasbiy faoliyatida samaradorlik. Psixolog kasbiy faoliyatini muvaffaqiyatni baholash muammosi va maxsulotni “nomaterialligi”. Kasbiy kompetentlik va uning mezonlari. Amaliy psixologni faoliyati va istalmagan oqibatlarni tahlil qilishda “Kasbiy so'nish” sindromini o'ziga xosligi. Psixolog kasbiy faoliyatida devyatsiyalar bilan tanishish.

Fanning vazifasi - talabalarda bu soha bo'yicha qat'iy motivatsiyani shakllantirish, ularning bilimlarini bir tizimga keltirish;

- talabalarda guruhlar orqali yangi pedagogik texnologiyalar orqali bilimlarni oshirish;

- talabalarni faol kasbga kirish va ma'lumotlardan foydalana olishga o'rgatish;

- mutaxassislikka kirishda ishlatiladigan asosiy yo'nalishlar haqida talabalarga ma'lumotlar berish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1 mavzu. Psixologiya fan sifatida

Psixologiya fani predmeti, vazifalari, ob'ekti va ahamiyati. Psixologik bilimlar olami. Psixologiyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi. Psixologik maktablar. Psixologiya rivojiga hissa qo'shgan ulug' olimlar. Psixologiya tarmoqlari. Psixologiya fani rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari. Psixolog-mutaxassislar tayyorlash muammolari.

2 mavzu. Psixologiya kasb sifatida

Psixologiya kasb sifatida. Psixologlarning kasbiy faoliyat turlari. G'arb mamlakatlari va MDHda mutaxassis psixologlarni tayyorlashni sifatini oshirish jihatlari. Psixologlarni tayyorlash bosqichlari. Psixologlar jamiyati va assotsiatsiyalarini shakllanishi. Ilmiy tadqiqotlar psixologlar faoliyati turi sifatida. Amaliy psixologik ish psixologlar faoliyat turi sifatida. Psixologik bilimlarni o'rgatish psixolog faoliyati turi sifatida.

3 mavzu. Psixologiya maktablari

Psixoanaliz maktabi ta'limoti. Bixeviorizm maktabi ta'limoti. Vyursburg maktabi ta'limoti. Assotsionistik maktab ta'limoti.

4 mavzu. Psixologlarni tayyorlash bosqichlari

Psixolog albatta quyidagi xususiyatlarga ega bo'lishi talab qilinadi. U mutaxassis sifatida ma'lum bir darajalarga ega bo'lishi kerak. O'z mas'uliyatini amaliy psixolog albatta hamma sohalarda ishlatishi mumkin. psixologda ijtimoiy himoya bo'lishi talab qilinadi, u o'zini himoyalangan deb hisoblashi kerak. Bugda u psixologlarning jamiyatiga murojaat qilishi kerak bo'ladi. Bu manzilda amaliy psixologlar uchun himoya beriladi. Psixologlar bakalavr mutaxassisliklarida umumiy psixologiya, eksperimental psixologiya, ijtimoiy psixologiya, psixodiagnostika, sotsial trening, yosh davrlari psixologiyasi, oilaviy munosabatlar psixologiyasi, differensial psixologiya, etnopsixologiya, sport psixologiyasi, psixologiya tarixi, pedagogik psixologiya, oliy maktab psixologiyasi, din psixologiyasi, marketing psixologiyasi va boshqa psixologik sohalardan ilmiy nazariy ma'lumotlarga ega bo'lishadi. Ularning nazariy ma'lumotlari ma'lakaviy bitiruv ishlarida amaliy tahlil qilinadi.

5 mavzu. Psixologiya tarmoqlari va psixolog kasbiy faoliyati

Psixolog faoliyatini ko'rinishi va sohalari. Kasbiy muhim sifatlar. Psixologning faoliyat ko'rinishlari. Ta'lim tizimida psixologik faoliyat. Tibbiyot sohasida psixologik yordam. Ijtimoiy munosabatlar sohasida psixolog faoliyati xususiyatlari. Mehnat psixologiyasi va tashkiliy psixologiya. Iqtisod va biznes sohasida psixologiya. Kadrlarni tanlash va boshqarish psixologiyasi. Huquqiy sohasida psixologik faoliyat. Sport sohasida psixologik ish. Konsultativ psixologiya. Taraqqiyot psixologiyasi. shaxs psixologiyasi. Psixokorreksiya va psixoterapiya.

6 mavzu. Psixolog kasbiy faoliyati va psixologiya metodlari

Psixolog kasbiy faoliyatida psixologiya metodlarining tutgan o'rni. Psixologiya metodlari. Kuzatish metodi. Eksperiment metodi. Suhbat-intervyu. Psixodiagnostik metodlar. Proektiv metodikalar tavsifi. Psixodiagnostik metodlar imkoniyatlarining chegaralanganligi.

7 mavzu. Psixolog faoliyatini nazorat qiluvchi ahloqiy me'yorlari va etik tamoyillar

Psixologni majburiyatlari, maqsad va vazifalari (tadqiqotchi, amaliyotchi, o'qituvchi). Psixolog faoliyatini etik muammosi kasbiy me'yorlarning o'ziga xosligi. Psixolog kasbiy faoliyatida professional stagnatsiya. Psixolog-mutaxassislar malakasini oshirish va qayta tayyorlash muammolari.

III. Seminar mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Psixologiya fan sifatida
2. Psixologiya kasb sifatida
3. Psixologiya maktablari
4. Psixologlarni tayyorlash bosqichlari
5. Psixologiya tarmoqlari va psixolog kasbiy faoliyati
6. Psixolog kasbiy faoliyati va psixologiya metodlari
7. Psixolog faoliyatini nazorat qiluvchi ahloqiy me'yorlari va etik

tamoyillar

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Psixologiya fan sifatida
2. Psixologiya kasb sifatida
3. Psixologiya maktablari
4. Psixologlarni tayyorlash bosqichlari
5. Psixologiya tarmoqlari va psixolog kasbiy faoliyati
6. Psixolog kasbiy faoliyati va psixologiya metodlari
7. Psixolog faoliyatini nazorat qiluvchi ahloqiy me'yorlari va etik tamoyillar

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Psixologiya fani predmeti, vazifalari, ob'ekti va ahamiyati. Psixologik bilimlar olami. Psixologiyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi. Psixologik maktablar. Psixologiya rivojiga hissa qo'shgan ulug' olimlar. Psixologiya tarmoqlari. Psixologiya fani rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari. Psixolog-mutaxassislar tayyorlash muammolari. Psixologiya kasb sifatida. Psixologlarning kasbiy faoliyat turlari. G'arb mamlakatlari va MDHda mutaxassis psixologlarni tayyorlashni sifatini oshirish jihatlari. Psixologlarni tayyorlash bosqichlarini **bilishi va ulardan foydalana olishi**;

- Psixolog faoliyatini ko'rinishi va sohalari. Kasbiy muhim sifatlar. Psixologning faoliyat ko'rinishlari. Ta'lim tizimida psixologik faoliyat. Tibbiyot sohasida psixologik yordam. Ijtimoiy munosabatlar sohasida psixolog faoliyati xususiyatlari. Mehnat psixologiyasi va tashkiliy psixologiya. Iqtisod va biznes sohasida psixologiya. Kadrlarni tanlash va boshqarish psixologiyasi. Huquqiy sohasida psixologik faoliyat. Sport sohasida psixologik ish. Konsultativ psixologiya. Taraqqiyot psixologiyasi. shaxs psixologiyasi. Psixokorreksiya va psixoterapiya. Psixolog kasbiy faoliyatida psixologiya metodlarining tutgan o'rni. Psixologiya metodlari. Kuzatish metodi. Eksperiment metodi. Suhbat-intervyu. Psixodiagnostik metodlar. Proektiv metodikalar tavsifi. Psixodiagnostik metodlar imkoniyatlarining chegaralanganligi. Psixologni majburiyatlari, maqsad va vazifalari (tadqiqotchi, amaliyotchi, o'qituvchi). Psixolog faoliyatini etik muammosi kasbiy me'yorlarning o'ziga xosligi. Psixolog kasbiy faoliyatida professional stagnatsiya. Psixolog-mutaxassislar malakasini oshirish va qayta tayyorlash muammolari amaliyotda qo'llash **ko'nikmasiga ega bo'lishi kerak**.

VII. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyot hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. G'ayibova N.A. Mutaxassislikka kirish. Darslik. T.: "ZAMON POLIGRAF" nashryoti. 2023.-232 b.
2. Карандашев, В. Н. Введение в профессию: психолог : учебник и практикум для вузов / В. Н. Карандашев. — 7-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 476 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-12213-8.
3. Абрамова Г.С. Практическая психология. М. 2005.
4. Атватер И., Даффи К. Психология для жизни. М. 2003
5. Буякас Т.М. Основания и условия профессионального становления студентов-психологов. М. МГУ. 2005.
6. Вачков И.В., Гриншпун И.Б., Пряхников Н.С. Введение в профессию «психолог» Москва, Воронеж, 2002-2007 г
7. Myers D.G. Psychology. Ninth Edition. – Worth Publishers, 2010. – 910 p.

Qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati:

8. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
9. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
10. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2016.
11. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
12. Буякас Т.М. становление стойкого интереса профессиональной деятельности . М, 2010
13. Григорович Л.А. Введение в профессию "психолог". М, 2004.
14. Карандашев В.Н. Психология: Введение в профессию. М, 2009.
15. Ковалева А.И. Носкова О.Г. Моя профессия психолог. МГУ, 2007.

Intrernet saytlari

16. <http://textshare.tsx.org>
17. <http://www.mgimo.ru/filesserver/>
18. <http://www.ssu.runnet.ru/...>
19. http://www.philol.msu.ru/~rlc2001/ru/sch_14.htm
20. <http://www.voppsy.ru>
21. <http://flogiston.ru/arch>
22. <http://psychol.ras.ru>
23. <http://psyberia.ru>